

ภาคผนวก ง

ระเบียบศาลอาญากรุงเทพโต้วด้วยแนวปฏิบัติในการสมานฉันท์และสันติวิธี พ.ศ. 2551

ภาคผนวก ง

ระเบียบศาลอาญากรุงเทพใต้

ว่าด้วยแนวปฏิบัติในการสมานฉันท์และสันติวิธี พ.ศ. 2551

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระบบการสมานฉันท์และสันติวิธีขึ้นในศาลอาญากรุงเทพใต้ เพื่อให้การบริหารจัดการคดีเป็นไปอย่างมีระบบตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดกระบวนการ และเพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยแนวปฏิบัติในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทศาลอาญากรุงเทพใต้ อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบศาลอาญากรุงเทพใต้ ว่าด้วยแนวปฏิบัติในการสมานฉันท์และสันติวิธี พ.ศ. 2551”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้

“รองอธิบดี” หมายความว่า รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีศาลอาญากรุงเทพใต้

“ผู้พิพากษา” หมายความว่า ผู้พิพากษาที่อธิบดีหรือรองอธิบดีแต่งตั้งให้เป็นผู้พิพากษาประจำศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีศาลอาญากรุงเทพใต้

“ผู้ทรงคุณวุฒิ” หมายความว่า บุคคลซึ่งอธิบดีมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีของศาลอาญากรุงเทพใต้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการและลูกจ้างซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีศาลอาญากรุงเทพใต้

หมวด 1

การแต่งตั้งผู้พิพากษาและผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์และสันติวิธี

ข้อ 4 การคัดเลือกผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมานฉันท์และสันติวิธีให้อธิบดีหรือรองอธิบดีเป็นผู้แต่งตั้ง

การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการสมานฉันท์ฯ ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีศาลอาญากรุงเทพใต้มีหน้าที่จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเสนอให้อธิบดีเป็นผู้แต่งตั้ง

ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีศาลอาญากรุงเทพใต้มีหน้าที่ประสานงานอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการปฏิบัติหน้าที่ และจัดเตรียมเอกสารสำนวนความต่างๆ ตลอดจนดำเนินการอย่างอื่นที่จำเป็นเพื่อให้การสมานฉันท์และสันติวิธีเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ข้อ 5 การจัดให้ผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์มาปฏิบัติหน้าที่ในวันเวลาใดและการมอบหมายสำนวนความเรื่องใดให้ผู้ทรงคุณวุฒิรับผิดชอบให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีประจำศาลอาญากรุงเทพใต้ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีหรือรองอธิบดี ในกรณีที่อยู่ความตกลงกันขอให้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งอยู่ในวาระท่านหนึ่งหรือหลายท่านปฏิบัติหน้าที่ ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีประจำศาลอาญากรุงเทพใต้เสนอเรื่องต่ออธิบดีหรือรองอธิบดีเพื่อมีคำสั่งต่อไป

ข้อ 6 ผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่ดำเนินกระบวนการสมานฉันท์ฯ ในคดีเรื่องใดแล้วจะพิจารณาคดีเรื่องนั้นอีกไม่ได้ เว้นแต่คู่ความไม่คัดค้าน

ข้อ 7 กรณีผู้พิพากษาเป็นผู้ดำเนินกระบวนการสมานฉันท์ฯ และคู่ความตกลงกันได้ด้วยการถอนฟ้อง ถอนคำร้องทุกข์ ขอมความ หรือจำเลยให้การรับสารภาพ ให้ถือว่าผู้พิพากษา ท่านนั้นเป็นเจ้าของสำนวนมีอำนาจสั่งคดีและพิพากษาคดีจนเสร็จสิ้น

หมวด 2

วิธีการเข้าสู่กระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี

ข้อ 8 คดีที่เข้าสู่ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีมี 3 ประเภท คือ

(1) คดีอาญาทุกประเภท เว้นแต่คดีอาญาที่อยู่ในหลักเกณฑ์การไต่ถามคดีของศูนย์ไต่ถามคดีข้อพิพาทศาลอาญากรุงเทพใต้

(2) คดีที่ผู้ประนีประนอมไต่ถามคดีไม่สำเร็จและคู่ความมีความประสงค์ขอให้ผู้พิพากษาประจำศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีดำเนินการต่อไป โดยให้อยู่ในดุลพินิจของผู้พิพากษาประจำศูนย์ว่าจะดำเนินการต่อไปหรือไม่ เว้นแต่คู่ความมีพฤติการณ์ในการประวิงคดี

(3) คดีที่ศาลเห็นสมควร

ข้อ 9 เมื่อมีคดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลตามข้อ 8 (1) และ (3) ให้งานรับฟ้องส่งสำนวน ไปยังเวรชี้หากจำเลยให้การปฏิเสธและเป็นคดีที่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์การไต่ถามคดีของศูนย์ไต่ถามคดีข้อพิพาทศาลอาญากรุงเทพใต้ ให้ส่งสำนวนไปยังศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีเพื่อดำเนินการตามกระบวนการของศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีต่อไปโดยเร็ว

เมื่อศาลมีคำสั่งให้นำคดีเข้าสู่กระบวนการสมานฉันท์ฯ ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี กำหนดวันนัดและแจ้งให้คู่ความที่เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งชี้แจงให้คู่ความเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินกระบวนการของศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการของศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีรวบรวมตั้งเป็นสำนวนแยกต่างหากจากสำนวนคดีอาญา

ข้อ 10 กรณีที่อธิบดีหรือรองอธิบดีเห็นว่าคดีใดไม่สมควรดำเนินการสมานฉันท์ฯ หรือการดำเนินกระบวนการดังกล่าวอาจเป็นเหตุให้การพิจารณาคดีล่าช้าจนส่งผลกระทบต่อความยุติธรรม ก็ให้ส่งสำนวนคดีดังกล่าวคืนในห้วงระยะเวลาที่ผู้พิพากษาทำการพิจารณาพิพากษาต่อไป

ข้อ 11 กระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีย่อมไม่กระทบต่อการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล แต่ให้คำนึงถึงประโยชน์ของคู่ความและบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดี และความเป็นธรรมเป็นสำคัญ เอกสารและข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการดำเนินกระบวนการสมานฉันท์ฯ ถือเป็นความลับ คู่ความจะขอคัดถ่ายหรืออ้างเป็นพยานเอกสารหรือพยานบุคคล ในชั้นพิจารณาไม่ได้ เว้นแต่คู่ความและบุคคลที่เกี่ยวข้องยินยอม

หมวด 3

การดำเนินการสมานฉันท์และสันติวิธี

ข้อ 12 กระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีเป็นกระบวนการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนระงับข้อพิพาทด้วยหลักการสมานฉันท์และสันติวิธี โดยให้ความรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ต่างๆ ตามกฎหมาย ขั้นตอนการดำเนินคดีของศาลตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ ผลดี-ผลเสียของการดำเนินคดีในศาล และการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการกระทำของคู่ความ อันมีต่อสังคมส่วนรวม โดยมุ่งเน้นให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิดำเนินการดังกล่าวแก่คู่ความเป็นรายคดี ตลอดจนวิธีการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิด โดยการเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหายและชุมชน รวมทั้งตอบปัญหาข้อสงสัยต่างๆ แก่คู่ความ

ข้อ 13 ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี เสนอสำนวนคดีอาญาต่อผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์ฯ เพื่อให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิได้ศึกษารายละเอียดในคดีดังกล่าวก่อนที่จะเริ่มดำเนินกระบวนการสมานฉันท์ฯ

ข้อ 14 ก่อนเริ่มการสมานฉันท์ฯ ให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิแจ้งแก่คู่ความ และบุคคลที่เกี่ยวข้องและคู่ความทราบว่าข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการดังกล่าวไม่สามารถนำไปใช้ในการพิจารณาคดี และการดำเนินกระบวนการสมานฉันท์ฯ ไม่ผูกพันองค์คณะผู้พิพากษาหรือคู่ความในการ

ดำเนินกระบวนการพิจารณาหรือพิพากษาคดี ทั้งจะขอคัดถ่ายอ้างอิงเอกสารหรือข้อเท็จจริงเพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาคดีหรือการอื่นใดไม่ได้ เว้นแต่คู่ความและผู้เกี่ยวข้องตกลงยินยอมกัน หรืออธิบดีหรือรองอธิบดีเห็นสมควร

ข้อ 15 กระบวนการสมานฉันท์ฯ ต้องดำเนินการต่อหน้าคู่ความและบุคคลที่เกี่ยวข้อง แต่ถ้าผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสมานฉันท์ฯ ก็ให้มีอำนาจดำเนินการเป็นการลับต่อหน้าคู่ความทุกฝ่ายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยจะมีทนายความหรือบุคคลอื่นอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้

ข้อ 16 ผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์ฯ อาจขอให้อธิบดี หรือรองอธิบดี หรือผู้พิพากษาประจำศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีมีคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจจำเลย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการสมานฉันท์ฯ ก็ได้

ข้อ 17 ในกรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์ฯ เห็นว่าจำเลยสำนึกในความผิดโดยให้การรับสารภาพและได้พยายามแก้ไขเยียวยาความเสียหายหรือบรรเทาผลร้ายอย่างเหมาะสมแล้ว หรือมีเหตุบรรเทาโทษประการอื่น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอมาตรการที่สมควรนำมาใช้เพื่อแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของจำเลย หรือเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือสังคมต่อศาลด้วย เช่น การรอกการกำหนดโทษ การรอกการลงโทษ วิธีการเพื่อความปลอดภัย หรือการลงโทษในสถานเบา พร้อมทั้งเงื่อนไขต่างๆ ที่ควรกำหนดให้จำเลยปฏิบัติ เช่น

- (1) การรายงานตัวต่อเจ้าพนักงาน
- (2) การทำงานบริการสังคม
- (3) การประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย
- (4) การห้ามประกอบกิจกรรมบางอย่างอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดอีก
- (5) การเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนหรือสถานศึกษาอื่น
- (6) การห้ามเสพสุราหรือสิ่งเสพติดอย่างอื่น หรือให้เข้ารับการบำบัดรักษา การติดสุราหรือสิ่งเสพติด
- (7) การห้ามเที่ยวเตร่หรือออกนอกสถานที่อยู่ในเวลากลางคืนหรือช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือ
- (8) การปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้ทำไว้กับผู้เสียหายอันเป็นส่วนหนึ่งของการบรรเทาผลร้าย แก้ไขฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกากระทำความผิดขึ้นอีก เป็นต้น

ข้อ 18 ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์ฯ ต้องดำเนินกระบวนการดังกล่าวให้แล้วเสร็จก่อนวันนัดตรวจหรือในวันนัดตรวจความพร้อมในการสืบพยาน (ถ้ามี) หรือวันนัด

สืบพยาน แต่ถ้าเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการได้ทัน ให้รายงานอธิบดีหรือรองอธิบดีทราบเสีย แต่
 เน้นๆ เพื่อให้มีคำสั่งตามที่เห็นสมควรต่อไป

ข้อ 19 เมื่อการสมานฉันท์ฯ เสร็จสิ้นลง ให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิรายงานผล การ
 ดำเนินการตามแบบพิมพ์ต่อรองอธิบดี

ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี จัดบันทึกผลการสมานฉันท์ฯ ทุกสำนวนเพื่อทำ
 เป็นสถิติเสนอต่ออธิบดีและรองอธิบดีทุกเดือน

หมวด 4

การสิ้นสุดกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี

ข้อ 20 ในกรณีต่อไปนี้ให้ถือว่ากระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีสิ้นสุดลง

- (1) จำเลยให้การรับสารภาพและศาลมีคำพิพากษา
- (2) อธิบดีหรือรองอธิบดีมีคำสั่งให้ส่งสำนวนคืนเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

ตามข้อ 10

(3) ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์ฯ เห็นว่าข้อพิพาทดังกล่าวไม่
 อาจยุติลงได้ด้วยกระบวนการดังกล่าว หรือกระบวนการสมานฉันท์ฯ ไม่เป็นประโยชน์แก่คดี อีก
 ต่อไป

- (4) คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถอนตัวจากกระบวนการสมานฉันท์ฯ
- (5) คู่ความสามารถระงับข้อพิพาทได้โดยวิธีอื่น

ข้อ 21 เมื่อกระบวนการสมานฉันท์ฯ สิ้นสุดลง ให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ในการ
 สมานฉันท์ฯ ส่งสำนวนคืนเพื่อดำเนินการต่อไป

หมวด 5

ค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการ

ข้อ 22 ผู้พิพากษาและผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์ฯ ตามข้อ 4 ไม่มีสิทธิได้รับ ค่าใช้จ่าย
 และค่าป่วยการ

ประกาศ ณ วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2551

สุรศักดิ์ ศิริวิเชียร

(นายสุรศักดิ์ ศิริวิเชียร)

อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้